

**Fővárosi Szlovák Önkormányzat
Slovenská samospráva Budapešti**

8/2023. sz.

JEGYZŐKÖNYV

Készült a Fővárosi Szlovák Önkormányzat közgyűlésének **2023. december 2-án**, 15:00 órakor a Fővárosi Önkormányzat Rendészeti Igazgatóság székházának színháztermében (1054 Budapest, Akadémia u. 1.) megtartott, közmeghallgatással egybekötött nyílt ülésén.

<u>Jelen vannak:</u>	Horti Andrásné	elnök,
	Benyo Pál	elnökhelyettes,
	Galda Levente	képviselő
	Papné Polereczki Rozália	képviselő
	Dr. Szabó B Zsuzsanna	képviselő
	Szelényi Györgyné	képviselő

Szabóné dr. Marlok Júlia képviselő más elfoglaltsága miatt nem tud részt venni a közgyűlés ülésén. A közgyűlésen megtisztelte jelenlétével, Valéria Zolcerová, a Szlovák Köztársaság Budapesti Nagykövetségének tanácsosa.

Vendégként jelen van a főváros különböző kerületeiből megjelent 100 személy, akik érdeklődést mutattak a közmeghallgatás iránt.

A jelenléti ív a jegyzőkönyv 1. számú mellékletét képezi.

A meghívó a jegyzőkönyv 2. sz. mellékletét képezi.

Az ülés szlovák nyelven zajlik.

Horti Andrásné elnök megállapítja, hogy a közgyűlés 6 tagja jelen van, a testület határozatképes.

Az **elnök** javasolta, hogy a közgyűlés Benyo Pál alelnököt bízta meg a közgyűlés ülésén készülő magyar nyelvű jegyzőkönyv vezetésével. Nevezett a megbízást elfogadja.

Ezt követően az elnök szavazásra szólította fel a testület tagjait.

76/2023. (XII.02.) FSZÖ határozat:

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat közgyűlése 6 igen szavazattal, egyhangúan, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta, hogy a FSZÖ 2023. december 2-án megtartott közgyűléséről készülő magyar nyelvű jegyzőkönyv vezetését Benyo Pál alelnök végezze.

Az elnök kérdést intézett a közgyűlés tagjaihoz, hogy van-e kiegészítésük vagy észrevételük a meghívóban megküldött feltüntetett napirendhez. Miután ilyen nem hangzott el, javasolta, hogy a közgyűlés az alábbi program szerint kerüljön lebonyolításra:

1. Beszámoló a Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2022. évi tevékenységéről.
2. Az Ozvena Kórus fellépése.
3. A „Za budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákokért” díjak átadása.

77/2023. (XII.02.) FSZÖ határozat:

A FSZÖ közgyűlése egyhangúan, 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül elfogadta, hogy a közgyűlés az alábbi program szerint kerüljön lebonyolításra:

1. Beszámoló a Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi tevékenységéről.
2. Az Ozvena Kórus fellépése.
3. A „Za budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákokért” díjak átadása.

1. napirendi pont: Beszámoló a Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi tevékenységéről.

Az **elnök** szlovák és magyar nyelven előadta a Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi tevékenységéről szóló alábbi beszámolót:

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat egy mozgalmas, sok eseménnyel tarkított, sikeres évet zárt. A tervezett programjainkat szinte maradéktalanul meg tudtuk valósítani.

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat az idei évben 7 rendes ülést tartott. Ez a közmeghallgatás sorrendben a testület 8., nyilvános ülése.

Az évet a munkatervünk részletesen kidolgozásával kezdtük, amely tartalmazza nemcsak a saját rendezvényeinket, hanem a kerületi és főváros környéki szlovák önkormányzatokkal, az Országos Szlovák Önkormányzattal, a budapesti szlovák iskolával, az Ozvena kórusral, a Szlovák Nyugdíjas Klubbal, Mojmírovce községgel és a Tótkomlósiak Baráti körével közösen megrendezni kívánt programjainkat. A felsorolt szervezetek többségével együttműködési megállapodást kötöttünk.

A FSZÖ közgyűlésének tagjai a törvényi előírásoknak megfelelően időre elkészítették és leadták a vagyonbevallásaikat. Az év elején részletesen kidolgoztuk az éves költségvetésünket is, pontosan meghatározva az egyes nagyobb tételek összegét. A központi állami költségvetésből az idei évben működési és feladatalapú támogatás címén 2.548.564,- Ft összegű juttatásban részesültünk. Ezen kívül működésünket Budapest - Főváros Önkormányzata havi 462.417,- Ft összeggel támogatja, amiért nagyon hálásak vagyunk. Nagyobb rendezvényeink költségei fedezetének előteremtése céljából támogatási kérelmeket nyújtottunk be a BGA Zrt. és az Külföldön Élő Szlovákok Hivatalához. Ilyen módon anyagi támogatást nyertünk a zalavári zarándokútra, a szlovák iskola tanulóinak táborára, a Budapesti Szlovák újság kiadására, képviselőtestületünk tagjainak a továbbképzésére Mojmírovce községben és a mai Budapesti Szlovákok Napja megrendezéséhez. A 2022. évi pályázatokon elnyert támogatási összegek felhasználásával határidőre, az előző év végén,

illetve az idei év elején időben elszámoltuk. A 2022. évi működési és a 2021. évi feladatalapú támogatások felhasználásáról is határidőre benyújtottuk a kötelező elszámolásokat.

A 2023. évre képviselőinknek és a szlovák iskola részére megrendeltük a Ľudové noviny hetilapot, valamint a Náš kalendár és a Barátság című kiadványokat, külföldi partnereknek, a kerületi szlovák önkormányzatoknak és szlovák civil szervezetek számára pedig eljuttattuk az általunk kiadott „Budapeštiansky Slováč - Budapesti Szlovák” című újságot. Ebben az évben a Budapesti Szlovák újság négy számát sikerült megjelentetnünk. Az újságkiadás költségeit a pályázatokon elnyert juttatásokon túlmenően az egyes fővárosi kerületekben működő önkormányzatoktól kapott támogatásoknak köszönhetően, saját forrással kiegészítve sikerült előteremteni. Ebben a negyedévente megjelenő újságban olvashatók a fővárosban és a környékén szervezett szlovák vonatkozású eseményekről, valamint belföldi és a külföldi partnereink rendezvényeiről szóló beszámolók. A jövő évben is folytatni kívánjuk az újság kiadását. Továbbra is azt szeretnénk, hogy az legyen a budapesti szlovákok közösségi életének a krónikája. Ehhez várjuk és szívesen fogadjuk Önöktől a programjaikról szóló színes írásos és képes beszámolókat. Sajnos ezekből keveset kaptunk, úgyhogy rengeteg cikket magunk írtunk meg.

A FSZÖ képviselői az idei évben is igyekeztek részt venni a kerületi szlovák önkormányzatok rendezvényein. Rendszeres vendégei voltunk a budapesti Szlovák Intézet által szervezett programoknak, a nemzetiségi filmheteknek, nemzetiségi színházi fesztiváloknak.

Néhányat megemlítenék ezek közül:

Januárban ott voltunk a III. kerületben, a Békásmegyeri Evangélikus Templomban szervezett szlovák napon, Herencsár Viktória cimbalom művész koncertjén, dr. Kovács Anna történésznek a Budapest XVIII. kerületi Szlovák Önkormányzat által szervezett előadásán, a budapesti szlovák tanítási-nyelvű iskolában megrendezett „A 30 éves Szlovákia” kiállítás megnyitóján, valamint a Pilisi Szlovák Bálon.

Februárban a XVII. kerületben a szlovák bálon, Pilisszántón a kolbászfesztiválon, a Cinkotai Evangélikus Házban szervezett Grassalkovich Antalról szóló előadáson és Barbara Káli-Rozmis történész „Erzsébet királyné és a magyarok – barátság vagy szerelem” c. könyvének, valamint január 27-én Visegrádon Viktorín József „Visegrád hajdan és ma” című, újra kiadott művének a bemutatóján.

Március 8-án, a Nemzetközi Nőnap alkalmából a Szlovák Nyugdíjas Klubbal közösen köszöntöttük a nőket a budapesti Szlovák Intézetben. A XIV. kerületben is részt vettünk a nőnap ünnepségen. A budapesti Nemzeti Színházban megtekintettük a Kassai Állami Színház „Milada Horáková” című vendégelőadását. Ugyanebben a hónapban Pesterzsébeten meghallgattuk Fuhl Imre, az Országos Szlovák Önkormányzat SLOVAKUM közhasznú nonprofit gazdálkodó szervezete ügyvezető

igazgatójának előadását. A nemzetiségi színházi héten a Nemzeti Színházban, valamint Tatabányán (ez már április elején volt) a Vertigo magyarországi szlovák színház előadásában a „Liliom” című színművet.

Április 4-én a kerületi szlovák önkormányzatok képviselőinek bevonásával koordinációs értekezletet tartottunk szlovák iskolában, ahol tájékoztattuk egymást terveinkről, a várható fontosabb eseményekről, megbeszéltük a közös programjainkat. Jelen voltunk dr. Zsilák Mária egyetemi docensnek a húsvéti szlovák népi szokásokról a Zuglói Nemzetiségek Házában megtartott előadásán, XII. kerületi Szlovák Önkormányzat által megrendezett irodalmi esten. Április 22-én az angalföldi Szent László katolikus templomban részt vettünk Uhlár Béla kanonok emléktáblájának koszorúzásán, majd az ezt követő ünnepi misén.

Ugyanezen a napon a 13. kerületi József Attila Művelődési Házban megtekintettük a szlovákiai Oravan népi együttes fellépését, április 25-én pedig részt vettünk a Zsolnai Mihály népi iparművész alkotásaiból a Pestszentimrei Községi Házban megrendezett kiállítás megnyitóján.

Május 4-én Pesterzsébeten, a Csili Művelődési Házban meghallgattuk Tóth Emília Dunaegyházáról szóló előadását. Május 12-én megkoszorúztuk Anton Straka egykori csehszlovák diplomatai zuglói emléktábláját. Május 13-án Szentendrén részt vettünk a nemzetiségi napon, 16-án pedig meghallgattuk dr. Kovács Anna történésznek, a XII. kerületi szlovák önkormányzat által a kerületi Apor Vilmos Községi Házban a „Budapesti szlovákok kulturális öröksége” című konferencia megrendezésének 25. évfordulója alkalmából megtartott előadását.

Májusban segítséget nyújtottunk a Szlovák Köztársaság Külügyminisztériuma mellett működő Nyugdíjas Diplomata Klubja tagjai visegrádi kirándulásának megszervezéséhez. Erre a kirándulásra május 23-án került sor. Az 50 fős csoport megtekintette a Fellegvárat, a temetőben koszorút helyezett el Jozef Viktorín sírján, meghallgatta Gróf Péter muzeológusnak a Jozef Viktorín visegrádi tevékenységéről szóló előadását. Május 29-én Rákoskeresztúron a pünkösdi misén és programon, május 30-án a Tótkomlósiai Baráti Köre egyesületnek a Zuglói Nemzetiségek Házában megtartott éves közgyűlésén vettünk részt.

Június 1-én a II. kerületi szlovák önkormányzat szervezésében megtekintettük a „Sviňa” című filmet. 12-én részt vettünk a XX. kerületi szlovák önkormányzat közmeghallgatásán. Június 14-én jelen voltunk a budapesti szlovák tanítási nyelvű gimnázium színjátszó köre által előadott „Montague & Capuletová” című színdarabnak a budapesti Szerb Színházban megtartott bemutatóján.

Június 15-én szerveztük meg a hagyományos zarándokutunkat Zalavárra. A zarándokcsoport autóbusszal, illetve többen saját gépkocsikkal utaztak a fővárosból a helyszínre. Az egész napos program a történelmi emlékparkban vette kezdetét, ahol az Ozvena kórus elénekelte a magyar és a szlovák himnuszot. Ezt követően hangzottak el az ünnepi beszédek, majd a koszorúk elhelyezése Szent Cirill és Metód szobránál. A koszorúzás után a résztvevők átvonultak a helyi katolikus templomba, ahol Stanislav Brtoš, Rózsahegy-Csernová-i plébános szlovák nyelvű misét celebrált. Az ünnepi mise után az Ozvena kórus adott koncertet, majd egy közös ebéddel folytatódott a

program. Ezt követően dr. Ritók Ágnes a Magyar Nemzeti Múzeum régésze tartott előadást az emlékpark mögött zajló ásatásokról. Az egész napos programról az esti órákban értünk haza. Június 18-án Gödöllőn részt vettünk a Grassalkovich ünnepségen.

Ebben az évben is sikerült a Szlovák Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthon diákjai számára megszerveznünk az anyanyelvi és honismereti táborot Mojmirovce községben. Ezen 20 tanuló és 2 pedagógus vett részt. A tanulók délelőttönként bekapcsolódtak a helyi általános iskolában folyó oktatásába, délután közös programokon vettek részt a kinti tanulókkal. Ezen kívül használhatták a szálloda uszodáját, az iskola sportlétesítményeit, ahol versenyt is szerveztek. A tanulók nagyon jól érezték magukat, a különböző élethelyzetekben sokat gyakorolták a szlovák nyelvet. Mivel a helyiek nem beszélnek magyarul, egy hétig csak szlovákul kommunikáltak és tanultak. A programról cikket is írtak a Budapesti Szlovák újságba.

Július 1-én Nézsán voltunk az Országos Szlovák Napon. Július 5-én Határon Túli Szlovákok Hivatala által Pozsonyban szervezett Szt. Cirill és Metód ünnepségen, valamint a Külföldön Élő Szlovákok Találkozóján, 8-án, a Magyar Zene Házában a Pozsonyi Filharmonikusok koncertjén, 23-án Visegrádon a VIII. kerület által Jozef Viktorín plébános visegrádi sírjánál rendezett koszorúzáson, július 30-án a Bánkon megrendezett Nógrádi Nemzetiségi Találkozón, a Magyarországi Szlovákok 27. országos Folklor Fesztiválján vettünk részt.

Szeptember 8-án részt vettünk annak a III. kerületi nemzetiségi önkormányzatok által rendezett kiállításnak a szlovák megnyitóján, amely bemutatta, hogy az egykoron a fővárosban élő nemzetiségek – köztük a szlovákok - mivel járultak hozzá a 150 éves Budapest újjáépítéséhez, kulturális és egyházi életének gazdagításához.

Szeptember 12-én részt vettünk a Szlovák Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából Pavol Hamžík SzK nagykövete által rendezett fogadáson. Június 20-án Rákoskeresztúron egy születésnap ünnepségen, 21-én budapesti Szlovák Intézetben Marta Botíková és Deáky Zita szerzőpáros „Lányok, asszonyok Szlovákiában és Magyarországon (1945-1989)” című könyvének bemutatóján, 29-én a Millenárison a könyvhét szlovák vonatkozású előadásán, illetve Pilisszántón a szüreti felvonuláson vettünk részt.

Október 12-én a Szlovák Nyugdíjas Klubbal közösen ünnepeltük a klub fennállásának 25. évfordulóját. Az Akadémia-utcai színháztermet biztosítottuk a program megrendezéséhez. Október 15-én a Nemzeti Színházban szlovák előadáson vettünk részt. Október 18-án jelen voltunk Bertók Bertalannak, amely a Budapest XVII. kerületi Szlovák Nemzetiségi Önkormányzat és a Rákosvölgye Népi Kulturális Hagyományőrző Egyesület kiadásában megjelent „Tranoscius énekeskönyv a magyarországi szlovákok hitéletében” című könyvének az Idegen nyelvű Könyvtárban megrendezett bemutatóján.

Novemberben 27-én a Cirkovejzír moziban részt vettünk az immár 29. alkalommal megrendezett budapesti Szlovák Filmszeminarium megnyitóján és megnéztük a „Tak zle ako sa len dá” c. és az Invalid c. filmeket. November 30-án a Ferdinand Monarchia étteremben részt vettünk a II. kerületi

Szlovák Önkormányzat által a budapesti szlovák iskola gimnazistái számára rendezett honismereti tudásfelmérő versenyen.

A Budapesti Szlovák újságban megemlékeztünk a valamikor itt élő híres honfitársaink évfordulóiról, mint Babilon János születésének 205. évfordulója, Milan Lichard születésének 170. évfordulója, Hodzsa Milan születésének 145. évfordulója, Pozdech József halálának 125. évfordulója, Ján Kollár születésének 230. évfordulója, Bella András Milán halálának 120. évfordulója és mások.

Rendszeresen részt vettünk a kerületi szlovák önkormányzatok által rendezett nemzetiségi napokon (II., III., IV., VI., VIII., IX., XI., XII., XIII., XIV., XVIII., XX. kerületben).

Képviselőink rendszeresen részt vettek a szlovák katolikus szentmiséken a Horváth Mihály téri Szent József templomban és az evangélikus istentiszteleteken a Luther udvarban kialakított kápolnában.

Jelen voltunk több kerületi szlovák önkormányzat közmeghallgatásán és több kerületi szlovák önkormányzat karácsonyi rendezvényén. Az idén, december 6-án a XIII. kerületi, 7-én a III. kerületi, 8-án pedig a XIV. kerületi szlovák önkormányzatok által rendezett közmeghallgatásokon, majd szintén a III. kerületben a német-lengyel-szlovák közös adventen veszünk részt.

Ma, december 2-án ünnepeljük a Budapesti Szlovákok Napját. A Fővárosi Szlovák Önkormányzat éves tevékenységéről megtartott beszámoló után karácsonyi koncert, a Budapesti Szlovákokért díj átadása, majd az ünnepi vacsora következik.

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat összes képviselője nevében kívánok Önöknek kellemes karácsonyi ünnepeket, jó egészséget, sok közös programot és minden jót az Új esztendőben!

78/2023. (XII.02.) FSZÖ határozat:

A FSZÖ közgyűlése egyhangúan, 6 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül jóváhagyta az elnök által a Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi tevékenységéről összeállított jelentést. A beszámoló szlovák nyelvű írásos változatát a jegyzőkönyv 3. számú melléklete tartalmazza.

2. napirendi pont: Az Ozvena Kórus fellépése.

Az adventi koszorú gyertyáinak meggyújtását követően az Ozvena budapesti szlovák kórus adta elő a Budapesti Szlovákok Karácsonya találkozóra összeállított műsorát. Utána a Bacsí János zongoraművész koncertje következett. Befejezésül a jelenlévők közösen énekelték el a „Csendes éj” című karácsonyi dalt.

3. napirendi pont: A „Za budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákokért” díjak átadása.

A hangversenyt követően Horti Andrásné elnök tájékoztatta a közmeghallgatás résztvevőit, hogy a FSZÖ közgyűlése a 2023. november 8-án megtartott ülésén úgy döntött, hogy az idén Hrivnák Mihály / Michal Hrivnák nemzetiségi politikus, író, újságíró, közéleti személyiség, pedagógus a Fővárosi Szlovák Önkormányzat volt képviselőjét tünteti ki a „Za budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákokért” díjjal.

A kitüntetés indoklása a szlovák és magyar nyelven jelen jegyzőkönyvhöz csatolt a 4a. és 4b. számú mellékletében található.

A közgyűlés meghirdetett programjának a lezajlását követően az elnök berekesztette a közgyűlés ülését.

A közgyűlés ülésének berekesztése után a képviselőtestület tagjai és a közmeghallgatáson megjelent érdeklődők fehér asztal mellett beszélgetve vitatták meg az elhangzottakat.

Horti Andrásné
elnök

Benyo Pál
jegyzőkönyvvezető

Mellékletek:

- 1. sz. melléklet: Jelenléti ív.
- 2. sz. melléklet: A FSZÖ 2023. december 2-i ülésére szóló meghívó.
- 3. sz. melléklet: A Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi tevékenységéről szóló beszámoló szlovák nyelvű írásos változata.
- 4.a és 4b. sz. melléklet: A „Za budapeštianskych Slovákov – A budapesti szlovákokért” díjban részesített Hrivnák Mihály méltatása.

Jelenléti ív

2023. december 02.
FSZÖ Közmeghallgatásáról

NÉV

ALÁÍRÁS

1. Horti Andrásné

Horti An

2. Benyo Pál

Benyó Pál

3. Galda Levente

Levente Galda

4. Papné Polereczki Rozália

Papné Polereczki Rozália

5. Szabóné Dr. Marlok Júlia

6. Dr. Szabó Zsuzsanna

Szabó Zsuzsanna

7. Szelényi Györgyné

Szelényi Gy

8. Faller Lubomíra

Faller Lubomíra

Főpolgármesteri Hivatal nevében:

1. Nagyné dr. Drucskó Éva

2. Kiss Réka

3. Székely Tímea

4. dr. Erdős Mihály

MEGHÍVÓ

a Fővárosi Szlovák Önkormányzat közmeghallgatására
egyben a Fővárosi Szlovákok Napjára,
amely a Fővárosi Szlovák Önkormányzat szervezésében kerül
megrendezésére

2023. december 02-án, szombaton 15.00 órától,

Budapest V. kerületében

az Akadémia utca 1. szám alatt található színházteremben

Horti Andrásné

elnök

POZVÁNKA

na verejné zasadnutie Slovenskej samosprávy Budapešti
a Deň budapeštianskych Slovákov,
ktoré Slovenská samospráva Budapešti usporiada
v sobotu, 2. decembra 2023 o 15.00 hodine
v divadelnej sále v V. obvode Budapešti na Ulici Akadémia č. 1

Edita Hortiová

predsedníčka

Meghívó

a Fővárosi Szlovák Önkormányzat
köz meghallgatására
egyben a Fővárosi Szlovákok Napjára,
amely a Fővárosi Szlovák Önkormányzat szervezésében
kerül megrendezésére,
2023. december 02-án, szombaton 15.00 órától,
Budapest V. kerületében,
az Akadémia utca 1. szám alatt található színházteremben.

Karácsonyi programunk:

Vendégek köszöntése
Adventi koszorú gyertyáinak meggyújtása
Közös imádság
A Fővárosi Szlovák Önkormányzat 2023. évi
tevékenységéről szóló elnöki beszámoló
Az Ozvena Budapesti Szlovák Kórus karácsonyi koncertje
Bacsi János zongoraművész koncertje
A Budapesti Szlovákokért díj átadása
Ünnepi vacsora
Megtisztelő jelenlétére feltétlenül számítunk!

A rendezvény támogatói:

Határon Túli Szlovákok Hivatala – 0188/HU/2023
Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. – NKUL-KP-1-2023/1-000109
Budapest Főváros Kerületi Szlovák Önkormányzatai

ÚRAD
PRE SLOVÁKOV
ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2023.

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

POZVÁNKA

na verejné zasadnutie Slovenskej samosprávy Budapešti
a Deň budapeštianskych Slovákov,
ktoré Slovenská samospráva Budapešti usporiada
v sobotu 2. decembra 2023 o 15.00 hodine
v divadelnej sále v V. obvode Budapešti na Ulici Akadémia č. 1

Program našich Vianoc:

Privítanie
Zapálenie sviečok na adventnom venci
Spoločná modlitba
Verejný referát o činnosti SSB v roku 2023
Vianočný koncert Budapeštianskeho speváckeho zboru Ozvena
Klavírny koncert Jánosa Bacsího
Udelenie ceny Za budapeštianskych Slovákov
Slávnostná večera
Tešíme sa na Vašu účasť!

Toto podujatie podporili:

Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí – Zmluva č. 0188/HU/2023
Správa fondov Gábora Bethlena – NKUL-KP-1-2023/1-000109
Slovenské samosprávy pôsobiace v Budapešti

ÚRAD
PRE SLOVÁKOV
ŽIJÚCICH
V ZAHRANIČÍ

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSAVAL

2023.

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Zrt.

Výročná správa o činnosti Slovenskej samosprávy Budapešti v roku 2023

prednesená na verejnom vypočutí, dňa 2. decembra 2023

Slovenská samospráva Budapešti uzatvára veľmi úspešný rok, bohatý na udalosti. Podarila sa nám uskutočniť skoro všetky naše naplánované podujatia a programy.

SSB v tomto roku mala 7 zasadnutí a táto dnešná verejná schôdzka je naším ôsmim zasadnutím v poradí.

Rok sme začali vyhotovením podrobného pracovného plánu, ktorý zahrňoval nielen naše programy, ale aj spoločné programy so samosprávami pôsobiacimi v jednotlivých mestských obvodoch hlavného mesta a v okolitých obciach, s Celoštátnou slovenskou samosprávou, so slovenskou školou v Budapešti, so Budapeštianskym slovenským speváckym zborom Ozvena, s Klubom slovenských dôchodcov, s obcou Mojmírovce, s Kruhom priateľov Slovenského Komlóša. S väčšinou vymenovaných spoločenských organizácií sme podpísali aj dohodu o spolupráci.

Poslanci SSB v súlade s ustanoveniami zákona pripravili a uložili do depozitu svoje majetkové priznanie. Na začiatku roka sme podrobne vypracovali náš rozpočet, určili sme presnú sumu očakávaných väčších výdavkov. Okrem podpory udelenej zo štátneho rozpočtu na fungovanie a národnostné úlohy vo výške 2.548.564,- HUF sme dostali aj podporu od Samosprávy hlavného mesta Budapešti, ktorá bola prideľovaná mesačne vo výške 462.417,- HUF a použitá na uhrádzanie prevádzkových nákladov SSB. Veľmi pekne ďakujeme za tieto podpory. Na pokrytie nákladov súvisiacich s uskutočnením našich väčších podujatí sme pripravili a predložili žiadosti Správe grantov Gábora Bethlena a Úradu Slovákov žijúcich v zahraničí. Od týchto inštitúcií sme získali podporu na usporiadanie púte do Blatnohradu (Zalavár), na jazykový tábor žiakov budapeštianskej slovenskej školy v Mojmírovciach, na vydávanie časopisu Budapeštiansky Slovák, na doškoľovanie poslancov SSB v Mojmírovciach a na dnešný Deň budapeštianskych Slovákov – Slovenské Vianoce.

Koncom minulého roka, respektíve začiatkom tohto roka v stanovenej lehote sme predložili našim podporovateľom povinné vyúčtovanie a správy o použití grantov získaných v roku 2022 na prevádzky a na plnenie úloh v roku 2021.

Na rok 2023 sme objednali pre poslancov SSB a pre slovenskú školu týždenník Ľudové Noviny, ročenku Náš kalendár a časopis Barátság. Samosprávam, slovenským civilným organizáciám a zahraničným partnerom sme doručili nami vydávaný časopis Budapeštiansky Slovák. Náklady súvisiace s vydaním tohto časopisu sme z časti hradili z podpôr získaných na základe žiadostí o granty, respektíve z príspevkov poskytnutých samosprávami pôsobiacimi v jednotlivých mestských častiach Budapešti. Na vydávanie týchto novín sme uzatvorili zmluvu aj na budúci rok. Boli by sme radi, keby každá samospráva posielala informácie o jej podujatiach, len tak má tento časopis zmysel.

V tomto roku sa nám podarilo vydať štyri čísla časopisu, v ktorých sme uverejnili články o udalostiach v hlavnom meste a jeho okolí, o jubileách, o udalostiach na ktorých sme sa zúčastnili tu v Maďarsku aj v zahraničí. Vo vydávaní tohto časopisu mienime pokračovať aj v budúcom roku s predsavzatím, aby bol kronikou spoločenského života Slovákov žijúcich v Budapešti. Podmienkou splnenia tohto nášho zámeru je, aby ste vo väčšom počte zasielali vaše príspevky do redakcie, ktorých bolo v tomto roku dosť málo, takže väčšinu článkov sme písali sami.

Poslanci SSB sa aj v tomto roku vynasnažili navštíviť podujatia usporiadané slovenskými samosprávami v jednotlivých mestských častiach Budapešti. Pravidelne sme sa zúčastňovali programov usporiadaných Slovenským inštitútom v Budapešti, rôznych národnostných filmových, divadelných a folklórnych festivalov.

V tejto súvislosti by som spomenula niektoré významnejšie podujatia:

V januári sme sa zúčastnili na Slovenskom dni usporiadanom v evanjelickom kostole a. v. III. mestskom obvode – Békásmegyer; na koncerte cimbalovej virtuózky Viktórii Herenčárovej; vypočuli sme si prednášku historičky dr. Anny Kovácsovej v réžii Slovenskej samosprávy XVIII. mestského obvodu; boli sme prítomní na vernisáži výstavy „30 rokov Slovenska“ usporiadanej v budapeštianskej slovenskej škole; boli sme na bále pilišských Slovákov. Vo februári sme boli hosťami na slovenskom plese usporiadanom v XVII. mestskom obvode; navštívili sme klobásový festival v Santove (Pilisszántó); v Evanjelickom spoločenskom dome v Cinkote sme si vypočuli prednášku historičky pani Slávikovej o Antonovi Grassalkovichovi a Barbora Káli-Rozmis nás oboznámila so svojou knihou s názvom „Kráľovná Alžbeta a Maďari – Priateľstvo alebo láska“; 27. januára sme sa vo Višegráde zúčastnili na prezentácii znovu vydaného diela Jozefa Viktorína „Visegrád kedysi a dnes“.

8. marca sme spolu s Klubom slovenských dôchodcov v Budapešti pripravili program pri príležitosti MDŽ. Zúčastnili sme sa aj obdobného podujatia usporiadaného v Národnostnom dome mestskej časti Zugló. V marci sme si v budapeštianskom Národnom divadle pozreli predstavenie drámy „Milada Horáková“ v podaní Košického štátneho divadla; v mestskej časti Pesterzsébet sme si vypočuli prednášku konateľa SLOVAKUM o činnosti tejto neziskovej organizácie založenej Celoštátnou slovenskou samosprávou. V budapeštianskom Národnom divadle sme si v rámci Festivalu Jelen/Lét pozreli niekoľko predstavení a následne aj v meste Tatabánya sme boli prítomní na predstavení divadelnej hry „Liliom“ v podaní Košického štátneho divadla.

4. apríla sme usporiadali koordinačnú poradu za účasti poslancov slovenských samospráv pôsobiacich v jednotlivých mestských častiach Budapešti. Na tomto stretnutí sme sa navzájom informovali o našich plánoch, očakávaných významných udalostiach a prerokovali otázky súvisiace s možným spoločným usporiadaním niektorých našich podujatí. V apríli sme si v Národnostnom dome mestskej časti Zugló vypočuli prednášku pani docentky dr. Márii Zsilákovéj o veľkonočných ľudových zvykoch. Zúčastnili sme sa aj na literárnom večierku usporiadanom Slovenskou samosprávou XII. mestského obvodu. 22. apríla sme v kostole Sv. Ladislava mestskej časti Angyalföld boli účastníkmi kladenia vencov pri pamätnej tabuli kanonika Vojtecha Uhlára a následnej svätej omši. V ten istý deň sme si v Osvetovom stredisku Attilu Józsefa pozreli vystúpenie folklórneho súboru Oravan, ktoré sa konalo v rámci Tematického dňa v mestskej časti Angyalföld. 25. apríla sme sa v Spoločenskom dome mestskej časti Pestszentimre zúčastnili na vernisáži výstavy diel umeleckého drevorezbára, Michala Zsolnaiho.

4. mája sme si v Osvetovom stredisku „Csili“ v mestskej časti Pesterzsébet vypočuli prednášku etnologičky, Emílii Tóthovej o Slováckmi obývanej obci Dunaegyháza. V mestskej časti Zugló sme sa 12. mája zúčastnili pietneho aktu pri pamätnej tabuli bývalého tajomníka Vyslanectva Československej republiky v Budapešti Antona Straku. 13. mája sme boli účastníkmi Národnostného dňa usporiadaného v meste Szentendre. 16. mája v XII. mestskom obvode, v Spoločenskom dome Vilmosa Apora sme si vypočuli prednášku historičky, dr. Anny Kovácsovej, prednesenej pri príležitosti 25. výročia konferencie usporiadanej na tému „Historické dedičstvo budapeštianskych Slovákov“.

V máji sme poskytli pomoc pri organizovaní návštevy členov Klubu diplomatov na dôchodku pôsobiaceho na Ministerstve zahraničných vecí Slovenskej republiky. Skupina v počte 50 ľudí pricestovala 23. mája do Višegrádu. Navštívili hrad, položili veniec na hrob Jozefa Viktorína a v kráľovskom paláci si vypočuli prednášku muzeológa Pétera Grófa o pôsobení farára Jozefa Viktorína vo Višegráde. 29. mája v kostole Povýšenia svätého kríža v mestskej časti Rákoskeresztúr sme sa zúčastnili turičnej omše a následného slávnostného programu. 30. mája v Národnostnom dome

mestskej časti Zugló sme boli prítomní na výročnom valnom zhromaždení Spolku rodákov a priateľov Slovenského Komlóša.

1. júna sme sa zúčastnili na premietaní filmu „Sviňa“, usporiadaného Slovenskou samosprávou II. mestského obvodu. 12. júna sme boli prítomní na verejnom zasadnutí Slovenskej samosprávy XX. mestskej časti Budapešti. 14. júna v priestoroch Srbského divadla v Budapešti sme si pozreli divadelnú hru „Montague & Capuletová“ prednesenú hereckým krúžkom žiakov budapeštianskeho slovenského gymnázia.

15. júna sme usporiadali tradičnú púť do Blatnohradu (Zalavár). Pútnici na miesto pricestovali zájazdovým autobusom, respektíve vlastnými autami. Zahájenie celodenného programu sa konalo v historickom parku. Spevácky zbor Ozvena zaspievala slovenskú a maďarskú hymnu. Následne odzneli slávnostné príhovory a uskutočnilo sa kladenie vencov k súsoší Sv. Cyrila a Metoda. Účastníci sa potom premiestnili do miestneho katolíckeho kostola kde omšu celebraval pán Stanislav Brtoš, farár z Ružomberku-Černovej. Omša bola ukončená slávnostným koncertom v podaní speváckeho zboru Ozvena. Program pokračoval spoločným obedom a po obede prednáškou pani dr. Ágnes Ritóokovej, archeologičky Národného múzea v Budapešti o najnovších výsledkoch archeologických prác v historickej lokalite Blatnohradu. Z celodenného výletu sme sa do Budapešti vrátili neskoro večer.

18. júna sme sa v meste Gödöllő zúčastnili spomienkových slávností usporiadaných na počesť bývalého zemepána Grassalkovicha, ktorý v 18. storočí osídľoval svoje panstvá nemeckým a slovenským obyvateľstvom.

Aj v tomto roku sa nám podarilo zorganizovať jazykový a národopisný tábor pre deti Slovenskej škôlky, základnej školy, gymnázia a internátu v Budapešti. 20 študentov a dvaja pedagógovia strávili bohatý týždeň v obci Mojmírovce. Žiaci sa dopoludnia zapojili do výuky v miestnej základnej škole, poobede boli spolu s miestnymi deťmi účastníkmi rôznych spoločných programov. Mohli navštevovať bazén a športové areály hotela, kde organizovali aj súťaže. Cítili sa veľmi dobre, a čo je najdôležitejšie, používali slovenčinu v rôznych životných situáciách, totiž v Mojmírovciach nerozprávajú deti po maďarsky, takže naši žiaci celý týždeň komunikovali len po slovensky. O svojich zážitkoch napísali aj článok, ktorý bol uverejnený v našom časopise.

1. júla sme sa v obci Níža zúčastnili podujatia organizovaného Celoštátnou slovenskou samosprávou pod názvom „Deň Slovákov v Maďarsku“. 5. júla sme vycestovali do Bratislavy na stretnutie Slovákov žijúcich v zahraničí a oslavy Dňa Sv. Cyrila a Metoda organizované Úradom Slovákov žijúcich v zahraničí. 8. júla sme boli prítomní na koncerte Bratislavského filharmonického orchestru, ktorý sa konal v Dome hudby v Budapešti. 23. júla sme sa zúčastnili kladenia vencov na hrobe Jozefa Viktorína vo Visegráde v rézii Slovenskej samosprávy VIII. mestského obvodu. 30. júla sme boli v obci Banka (Bánk), kde sa konal 27. ročník Celoštátneho folklórneho festivalu Slovákov žijúcich v Maďarsku.

8. septembra sme sa zúčastnili vernisáže výstavy organizovanej menšinovými samosprávami pôsobiacimi v III. mestskej časti pri príležitosti 150. výročia spojenia Pešti, Budína a Starého Budína v jedno mesto a vznik Budapešti. Hlavnou myšlienkou výstavy bolo predstavenie toho, čím prispeli jednotlivé národnosti – medzi nimi aj Slováci – k výstavbe ako aj obohateniu kultúrneho a náboženského života Budapešti.

12. septembra sme boli hosťami veľvyslanca Slovenskej republiky v Budapešti, pána Pavla Hamžíka na recepcii usporiadanej pri príležitosti štátneho sviatku Slovenskej republiky. 21. septembra sme sa v Slovenskom inštitúte zúčastnili na prezentácii knihy autoriek Marty Botíkovej és Zity Deákyovej „Dievčatá, ženy na Slovensku a v Maďarsku (1955–1989)“. 29. septembra sme navštívili pavilón slovenských vydavateľstiev Knižného festivalu usporiadaného v areáli spoločenského strediska Millenáris. Nasledujúci deň sme sa zúčastnili operáckych slávností v obci Santov (Pilisszántó).

12. októbra sme s Klubom slovenských dôchodcov usporiadali spoločnú oslavu pri príležitosti 25. výročia založenia klubu. Pre usporiadanie tohto podujatia sme rezervovali divadelnú sálu v sídle SSB. 15. októbra sme si v budapeštianskom Národnom divadle pozreli slovenské divadelné predstavenie. 18. októbra sme sa zúčastnili prezentácie knihy „Tranoscius – spevník v náboženskom živote Slovákov v Maďarsku“ od autora Bertalana Bertóka o vydanie ktorej sa zaslúžia Slovenské samospráva XVII. mestskej časti Budapešti a Spolok pre zachovanie ľudových kultúrnych tradícií v údolí potoka Rákoš. 27. novembra v kine Gejzír sme boli prítomní na zahájení 29. ročníka Festivalu slovenských filmov a pozreli sem si film s názvom „Tak zle ako sa len dá“. 30. novembra sme sa zúčastnili vedomostnej súťaže usporiadanej Slovenskou samosprávou II. mestskej časti pre žiakov slovenského gymnázia v Budapešti.

V priebehu roka sme si v časopise „Budapeštiansky Slovák“ spomenuli výročia významných slovenských osobností, ktorí v minulosti pôsobili v Budapešti (Ján Babilon – 205. výročie narodenia; Milan Lichard – 170. výročie narodenia; Milan Hodža – 145. výročie narodenia; Jozef Pozdech – 125. výročie úmrtia; Ján Kollár – 230. výročie narodenia; Ondrej Milan Bella 120. výročie úmrtia).

Pravidelne sme sa zúčastnili programov národnostných dní organizovaných jednotlivými slovenskými samosprávami pôsobiacimi na území Budapešti (v mestských častiach II., III., IV., VI., VIII., IX., XI., XII., XIII., XIV., XVIII. XX.).

Členovia nášho poslaneckého zboru sa pravidelne zúčastňovali slovenských katolíckych omší v kostole Sv. Jozefa a kaplnke slovenského evanjelického cirkevného zboru zriadenej v tzv. Lutherovom dvore na Rákócziho triede.

Zúčastnili sme sa na verejných zasadnutiach ako aj predvianočných večierkoch usporiadaných slovenskými samosprávami pôsobiacimi v jednotlivých mestských častiach Budapešti. V tomto roku sa ešte zúčastníme takýchto podujatí v XIII. III. a XIV. mestskom obvode ako aj spoločnom nemecko-poľsko-slovenskom adventnom večierku v III. mestskom obvode.

Dnes, 2. decembra oslavujeme Deň budapeštianskych Slovákov. Po prednesení mojej výročnej správy o činnosti SSB na programe nášho stretnutia je vianočný koncert, potom odovzdanie vyznamenanie „Za budapeštianskych Slovákov“ a spoločná slávnostná večera.

V mene poslaneckého zboru Slovenskej samosprávy Budapešti vám prajem krásne vianočné sviatky, v novom roku pevné zdravie a veľa šťastia ako aj mnoho pekných spoločných programov!

Budapesti szlovákokért díj – 2023

Laudáció

Hrivnák Miály, nemzetiségi politikus, író, újságíró, közéleti személyiség, pedagógus, a Budapesten élő szlovákok közéletének az egyik kulcsszereplője 1936. október 2-án született Tótkomlóson.

Szegeden a Tanárképző Főiskola szlovák-magyar szakán szerezte meg első tanári diplomáját, majd a nyíregyházi Tanárképző Főiskolán történelemszakos, a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetemen levelező formában folytatott tanulmányai végén középiskolai szlovák szakos tanári képesítésre tett szert.

Pedagógusi pályafutása Sátoraljaújhelyen indult, ahol az ottani szlovák általános iskola diákotthona igazgatóhelyettesi tisztségét is ellátta. 1971-ben a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségének lett a kulturális referense. Ebben a beosztásában látott hozzá a magyarországi szlovákok körében az irodalmi élet újra élésztéséhez és megszervezéséhez. Az ő kezdeményezése nyomán született meg a hazai szlovák költők és írók eredeti műveiből összeállított Výchonky (Hajtások) című antológia. Ugyancsak ő kezdeményezte a Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetségén belül az irodalmi szekció létrehozását. 1977-ben a magyarországi szlovákok hetilapjának, a Ľudové novínynak lett a munkatársa. Ebben a szerkesztőségben dolgozott nyugdíjba vonulásáig.

Alapító tagja volt a Magyarországi Szlovák Írók és Művészek Egyesületének. Komoly érdemeket szerzett a hazai szlovák irodalmárok nemzetközi kapcsolatainak fejlesztése területén, valamint abban, hogy a hazai szlovák képzőművészek is csatlakoztak ehhez az egyesülethez. Ő lett a Külföldi Szlovák Írók, Művészek és Kultúrmunkások Uniójának az elnöke.

Hrivnák Mihály a hazai nemzetiségi önkormányzatok első alapítói közé tartozik. Alapító tagja volt a Fővárosi Szlovák Önkormányzatnak. A Fővárosi Szlovák Önkormányzat Kulturális bizottsága elnökeként egyike volt a Budapešťiansky Slovák – Budapesti Szlovák folyóirat megalapítóinak, és egy ideig ő szerkesztette ezt a lapot. Több éven át volt a Budapest XII. Kerületi Szlovák Önkormányzat elnöke.

Elbeszélései több kötetben jelentek meg: V prúde času (Az idő sodrásában), Tulipány (Tulipánok) és Nadišiel čas (Eljött az idő). Számos antológiában olvashatók a prózai írásai: Výchonky (Hajtások), Pramene (Források), Cestou k slovám (Út a szavakhoz). Az előzőekben említettekén kívül „Sziklay László – valóság és legenda” címmel, valamint Áchim L. András, az idő mérlegén” címen kiadott könyvekben foglalta össze ennek a két neves személyiségnek az életművét. Ő szerkesztette sajtó alá a „Budapesti szlovákok kulturális öröksége” címmel megrendezett konferencián elhangzott

előadásokat tartalmazó kötetet. Magának a konferenciának az 1998-ban történt megrendezése is összeforrt az ő nevével. Hrivnák Mihály tiszteletbeli tagja a Szlovák Írók Egyesületének.

Szüülővárosa a „Pro urbe Tótkomlós“ kitüntetés ezüst fokozatának adományozásával tisztelte meg. Az Országos Szlovák Önkormányzat 2006-ban a „Nemzetiségünkért díj“ kitüntetésbe részesítette.

A Fővárosi Szlovák Önkormányzat az előzőekben felsorolt érdemei elismeréseként ítélte oda Hrivnák Mihálynak a „Budapesti szlovákokért“ díjat.

Cena Za budapeštianskych Slovákov 2023

Laudácia

Michal Hrivnák, národnostný politik, spisovateľ, novinár, verejný činiteľ, pedagóg, jedna z kľúčových postáv kultúrneho života budapeštianskych Slovákov, sa narodil 2. októbra 1936 v Slovenskom Komlóši. Absolvoval odbor slovenčina a maďarčina na Vysokej škole pedagogickej v Segedíne, externe odbor dejepis na Vysokej škole v Níredháze a takisto externe získal diplom stredoškolského učiteľa slovenčiny na budapeštianskej univerzite ELTE.

Pedagogickú činnosť začal v Novom Meste pod Šiatrom, kde bol aj zástupcom riaditeľa žiackeho domova. V roku 1971 sa stal kultúrnym referentom Demokratického zväzu Slovákov v Maďarsku. Zameriaval sa na oživenie a organizovanie literárneho života Slovákov v Maďarsku. Je iniciátorom a redaktorom prvej antológie pôvodných diel tunajších literátov Výhonky, ako aj jedným z iniciátorov založenia Literárnej sekcie DZSM. V r. 1977 sa stal redaktorom Ľudových novín, týždenníka Slovákov v Maďarsku, kde pracoval až do odchodu do dôchodku.

Bol zakladajúcim členom Združenia slovenských spisovateľov a umelcov v Maďarsku a mal veľké zásluhy na rozvíjaní zahraničných kontaktov našich literátov, ako aj na integrácii výtvarníkov do tejto organizácie. Bol predsedom Únie slovenských spisovateľov, umelcov a kultúrnych pracovníkov v zahraničí. Michal Hrivnák bol medzi prvými zakladateľmi národnostných samospráv, zakladajúcim členom Slovenskej samosprávy Budapešti, ako predseda Kultúrneho výboru SSB jedným zo zakladateľov časopisu Budapeštiansky Slováky, ktorý istý čas aj redigoval. Dlhé roky je predsedom Slovenskej samosprávy XII. obvodu Budapešti.

Ako literát vydal zväzky krátkych próz: V prúde času, Tulipány a Nadišiel čas. Jeho prózy vyšli v zbierkach Výhonky, Pramene, Cestou k slovám. Vydal publikácie László Sziklay – skutočnosť a legenda a Ondrej Áchim L. na vázkach času, bol redaktorom zborníka prednášok konferencie Kultúrne dedičstvo budapeštianskych Slovákov, ktorá sa viacerými putami viaže k jeho menu. Je čestným členom Spolku slovenských spisovateľov.

Jeho rodné mesto mu udelilo vyznamenanie Strieborný stupeň Pro urbe Slovenský Komlós. Roku 2006 mu Celoštátna slovenská samospráva udelila cenu Za našu národnosť.

Za vyššie uvedenú činnosť mu Slovenská samospráva Budapešti udeľuje cenu Za budapeštianskych Slovákov.